

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nov. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kros 5-20, za pol leta Kros 2-90.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poviškom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Pošto-hranilnični račun šte. 841-652. TELFON 31. 11-57

BRZLOJAVNE VESTI.

Izgredi na Dunaju.

DUNAJ 19. Današnja noč je minula v Ottakringu in sosednih okrajih deloma mirno. Tekom včerajšnjega dne in noči je bilo aretiranih 150 oseb, med temi 120 v Ottakringu. Iz neke hiše v XIV. okraju je bil opolonoči nekemu redarju vržen v glavo vrček za pivo, vsled česar je zadobil rano razpoklino. — V Khuenovi ulici so opolonoči začeli neki demonstracije razgrajati. Redar, ki je posegel vmes, je moral rabiti orožje. Udaril je nekega izgreznika s sabljo po glavi in licu. Ranjenca so prenesli v bolnišnico.

DUNAJ 19. „Korr. Wilhelm“ poroča o dogodkih v Ottakringu, da je sinoči v zvečer vsem opominom vladalo po ulicah živahno vrvenje in da so se skušali ljudje zbirati v gručo, ki jih je pa policija vedno razgnala. Ob 7-30 zvečer so gručo ljudi tulec in razgrajajo korakale po ulicah. Kavalerija in redarji na konjih so razkropili demonstrante, ki so razbili več poulčnih svetilk. Napadli so tudi tramvajske vozove, trem so s kamenjem razbili okna. Skupno je bilo aretiranih 185 oseb.

DUNAJ 19. Pred okrajno sodnijo so bile danes prve razprave proti izgreznikom, ki so bili aretirani minolo nedeljo. Eden obtoženec je bil obsojen na tri tedne zapora, ker je pobijal okna. Razprave proti drugim 6 obtožencem, ki so tudi obdolženi, da so pobijali okna, so bile odložene, ker treba zaslišati prič.

Demonstracije radi draginje v Solnogradu.

SOLNOGRAD 19. Sinoči je nad tisoč večinoma socijalno-demokratskih delavcev, tudi žensk po shodu v Schanzlovem vrtu odkorakalo pred vladno postojlo, da demonstirajo radi draginje. Redarji so s pomočjo vojaštva razkropili množico po 9-30 zvečer. Izgrediv ni bilo.

Novi vojni minister.

DUNAJ 19. „Fremdenblatt“ poroča: Zborni poveljnik v Sarajevu, general pehote, vitez Auffenberg, ki je določen za naslednika barona Schönauha, je sinoči na najvišji poziv dospel semkaj. Danes opoldne ga je cesar vsprejel v avdienci.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUIMPEŠTA 19. Na današnji seji so se vršila poimenska glasovanja, nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja jutri.

Avdiencia pri cesarju.

DUNAJ 19. Cesar je vsprejel danes predpoludne v posebni avdienci poslanika v Londonu, grofa Mensdorf-Pouilly.

Nadomestne deželno-zborske volitve v Dalmaciji.

ZADER 19. Na včerajšnji nadomestni deželno-zborski volitvi za mesto Split je bil izvoljen deželnim poslancem dr. Josip Smolaka (hrvatska demokratska stranka).

Francosko-nemška pogajanja.

PARIZ 19. „Ag. Havas“ poroča: Drž. tajnik Kiderlen-Wächter ni izročil poslaniku Cambonu nikakega pismenega odgovora. Nadaljujejo se baje pogajanja z resnično

željo, naj bi prišlo do sporazuma. Izvršijo se razne spremembe redakcijske narave. Nov napredek je torej dosežen. Vendar ostanejo nerešena še nekatera načelna vprašanja, glede katerih ne more Francija popustiti. Kiderlen-Wächter se zopet sestane s Cambonom v petek, potem ko se dogovori z državnim kancelarjem.

Po smrti Stolipina.

KIJEV 19. Neposredni vzrok smrti Stolipina je bila srčna slabost. Dr. Afanazijev je pripovedoval, da je Stolipin čutil ves dan bolečine in je težko sopal. Od 6. ure je bil bolnik deloma v nezavesti. Ob 9. uri je spregovoril zadnje besede: „Položite me na stran!“ Pol ure pred smrtjo je Stolipin izgubil zavest.

PETROGRAD 19. Vsi listi so danes izšli črnoobrobijeni in so prinesli sliko Stolipinovo ter dolge članke, v katerih izražajo svojo bolečino in svoje ogorčenje ter povzdigujejo zasluge pokojnika. „Novoje Vremnja“ pravi, da začne sedaj v zgodovini Rusije novo poglavje.

PETROGRAD 19. Oficijozna Rusija piše: Stolipin je umorjen, vendar ne premagan. Ta dan in ta ura bosta zabeležena v ruski zgodovini. Če tudi je ruski narod bogat na uglednih duhovih, vendar ne more pokazati mnogo sinov, ki bi imeli toliko viteškega duha, kakor pokojnik.

PETROGRAD 19. Kijevski drž. pravdnik je ustmeno poročal pravosodnemu ministru o teku preiskovanja proti Bagrovu. Bagrov je prejel od tajne policije 185 rubljev mesečne plače in razun tega honorar za posebna naročila.

KIJEV 19. Pogreb Stolipina se bo vršil v petek, dne 22. t. m.

KIJEV 19. Po svoji vrnitvi iz Černigova se je podal car v bolnišnico, kjer je prisostvoval zadušnici po pokojnem ministerskem predsedniku Stolipinu.

Stolipinov naslednik.

PETROGRAD 19. Provizorično vodstvo ministerstva je prevzel finančni minister Kokovcev. Govori se, da bo imenovan ministerskim predsednikom Makarov ali pa bivši minister za notranje stvari Durnovo.

Car Nikolaj v Černigovu.

ČERNIGOV 19. Car Nikolaj je dospel semkaj ob 3. uri popoldne. Potem, ko je obiskal obe stolnici, je vsprejel plemiške maršale in člene plemstva ter zemstva. Nato se je ob ovacijah prebivalstva podal na ladjo in se je potem ob 6. uri zvečer vrnil v Kijev.

Volitve v bolgarsko sobranje.

SOFIJA 19. Doslej je bilo izvoljenih: 190 vladnih kandidatov, 7 Radoslavistov, 6 Stambulistov, 5 agrarcev, 4 demokratski in 1 mladoliberalci. Opozicijski voditelji Genadijev, Malinov, Radoslavič, Pešev in Tončev so zopet izvoljeni.

Iz Srbije.

BELIGAD 19. Popolnoma izmišljena so poročila inozemskih listov, da so zaupniki radikalne zbranke imeli v Nišu sestanke, na katerem da so sklenili zapričiti akcijo, da bi se odpovedal prestolu kralj Peter. Radikalna stranka sploh ni imela v Nišu nikakega shoda. — Memoari odvetnika Nova-

kovića so večinoma njegova pesnitev in se za nje tukaj nihče ne meni.

Kolera.

REKA 19. (Ogr. biró) V bolnišnici za kužne bolezni na Sušaku je umrl danes zjutraj Anton Boretč, ki je obolen za sumljivimi znaki kolere. Truplo so raztelesili in drob poslali bakteriološko preiskavo v Zagreb. — V občini Draga pri Sušaku je obolen za sumljivimi znaki delavec Sagnan. Spravili so ga v bolnišnico za kužne bolezni.

CARIGRAD 19. Včeraj in danes je obolelo tukaj za kolero 15 oseb, umrlo pa 41. Vojakov je umrlo 11, obolelo pa 8.

CARIGRAD 19. V zadnjih 24 urah je obolelo 43 vojakov, umrlo pa enajst.

Generalni štrajk na Španskem.

MADRID 19. Splošna delavska zveza je sklenila generalni štrajk za vso Španjo. Dan, ko se ima ustaviti, bo določen pozneje.

MADRID 19. Kraljevski dekret odpravlja ustanove garancije za vso Španjo.

Španske čete v boju proti prebivalcem Rifa.

PARIZ 19. „Ag. Havas“ poroča iz Tangerja: Španci so baje v boju od 11. na 12. t. m. odbili napade prebivalcev Rifa. Ti poslednji so imeli velike izgube.

Dunaj 19. Tu je umrl senior avstrijskih odvetnikov dr. Maks Neuda v starosti 82 let.

Beligrad 19. Ministerjalni tajnik Dragomir Stefanović je imenovan voditeljem srbskega tiskovnega uradu v ministerstvu za unanje stvari.

Vprašanje državnega uradništva pred akutnim štadijem.

(Iz uradniških krogov.)

Stojimo pred otvoritvijo novega parlamenta. Tja gori so obrnene sedaj vse oči trpečega ljudstva v Avstriji. In mej to ljudstvo, ki je sedaj pod grozno gospodarsko krizo, je tudi državno uradništvo in uslužbenstvo, ki istotako kakor vsi delavni sloji — posebno pa uradništvo nižih razredov — občuti usodne posledice dan na dan na upravni epidemiji način naraščajoče draginje vseh življenjskih potrebščin.

Več, nego naravno je torej, da tudi državno uradništvo z največjim zanimanjem in napetostjo in — zelo dvomljivimi nadami zre tja gori v cesarsko prestolnico, tja na ljudski parlament, pričakuje od zastopnikov ljudstva toli perečega in toli zavlačevanega uradniškega vprašanja.

Nikdar še se ni državno uradništvo, pozvano v to od svojih strokovnih glasil, tako vsestranski zanimalo za državnozbornske volitve in še nikoli ni to uradništvo — posebno v velikih mestih — šlo s tako samozvestjo v volilni boj za one kandidate, od katerih pričakuje podpore v trdem boju za zboljšanje svojega obupnega položaja, kakor je to storilo ob zadnjih volitvah.

In sedaj, ko stojimo pred otvoritvijo parlamenta, ki bo imel rešiti vse polno važnih predlogov in dovoliti raznih „državnih potrebščin“, sedaj se tudi državno uradništvo širom Avstrije potom svojih glasil obrača do ljudskih zastopnikov, opozarjajoč

zapolj ljubavno pesem, po kateri se srca možkih tope in umirajo njih duše svetu in njegovim bolečinam; jaz hočem biti še blažen in okušati slasti prorokovega raja.

In Zulma je na njegovo zahtevo podajala zaželjenega napoja, strune njene lutne so zvenele, njen glas se je milil v petju kakor glas slavca. Toda Bajazetu se je zdel njen usmev, s katerim mu je podajala čašo, hladno; niti vino se mu ni zdelo tako sladko kakor popreje; lutka ni imela soglasja in celo slavčevu petje dražestne pevke mu je zvenelo nekako resko, mrzlo po ušesih; in že je prizidaval desnico v otroški jezi, da iztrga lutno iz krasnega naročja, in odpiral je usta, da veli sladkim ustnam Zulme, naj utihnejo, ko je naenkrat zadel ob njegovo uho divji krik, ki je od zunaj prodiral v dvorane njegovega seraila. Obstal je s povzdignjeno desnico; z ustmi, na pol odprtimi, je otrpnel poslušal vrišč, ki je gromko, često ponavljan, prodiral v dvorano.

Zulma je umolknila; veliko prestrašenje se je zrcalilo v njenem licu, njeno oko je begalo po dvorani kakor bi iskalo mesta, kam bi se skrilo, ali pa, kamor bi mogla zbežati pred nesrečo, ki jo je komaj slutila. Ona, hči Vshoda, razvija svojo lepoto samo, če je naokoli mirno in razkošno, tako, kakor roža Širasa izdihava svojo vonjavo samo pod azurom svoda; kadar pa veter brije in vihar razsaja, se trese groze in strelje s svojimi lističi zemljo.

(Pride še.)

jih na dane obljube in na dolžnosti, ki so jih prevzeli tudi nasproti temu uradništvu. Mej državnim uradništvom vse Avstrije je opažati zadnje dni neko resno gibanje. Iz apela v uradniških glasilih zveni skrajna nezadovoljnost posebno nižega uradništva, ki takorekoč kakor uprežna živina pod bičem višje gospe vleče naprej državni voz. Nezadovoljnost je že tako velika, da mora priti v doglednem času do izbruha po vsej državi, slično onemu meseca februarja v Trstu, ako se to vprašanje ne vzame enkrat resno v pretres in dovede do povoljne rešitve. Tak izbruh — pasivna rezistenca — bi bil ne le za državo, temveč tudi za ves javni promet naravnost katastrofalen. Trpela bi posebno trgovina in ugled države bi strašno padel.

Da ne pride do te preteče katastrofe, ki je uradništvo gotovo ne želi, bodi v skrb in dolžnost vseh poklicanih faktorjev. In sicer naj odvrnejo nevarnost na tisti način, ki jedini more prinesiti resnično povoljne rešitve: z nemudno gmotno ureditvijo uradniških zahtev.

Z najvišjim odlokom od dne 16. julija 1835, oziroma z dekretom dvorne kancelije od dne 23. septembra istega leta (politišche Gesetzessammlung, snopč 63, št. 63, stran 359) je državnim uradnikom prepovedana vsaka postranska služba, ki se ne vjema in strinja z uradniško častjo. Ako hočejo kompetentni krogi, da bo nižje uradništvo spoštovalo gornji odlok in se ravnalo po njem, naj uradniškemu stanu primerno uredi njegov gmotni položaj, pa se ne bo treba uradniku loviti v svojih svobodnih urah po kakem trgovskem komptoarju in odjedati kosček kruha drugim, ki imajo po poklicu pravico do njega, ter tako grešiti proti gori omenjenemu dvornemu dekretu.

Onim pa, katerih se tiče, bodi povedano enkrat za vselej, da je državno uradništvo prešlo že več nego preveč — lepih besedi in obljub. Na vrsto naj pridejo sedaj — dejanja!! Naj se nam ne kaže vedno na prazne blagajne! Ako znajo gospoda ministri dobiti na stotine milijonov za vojaštvo, za kanone in bojne ladje, naj že enkrat najdejo drobtinico tudi za državne uradnike in uslužbence, ako nočejo doživeti sramote, da jim nekega lepega dne državni stroj odpove funkcijo!

V svrhu povspenja rešitve tega akutnega vprašanja se obračamo tudi slovenski državni uradniki do slovenskih zastopnikov s prošnjo, naj podpirajo na merodajnem mestu že znane jim naše več nego opravljene zahteve.

Na državnem uradništvu pa je, da je v tem važnem gibanju složno, da nastopa skupno in samozavestno za svoje pravice. Ako bi pa prišlo do izbruha, naj se ne bo posledic, ki bi navstale, pripisovalo uradnikom, temveč onim, ki so povzročili in zakrivila ta izbruh — lačnih!

Žalostna kulturna slika iz Južne Italije.

Vražo, da vlada razširja kolero v ravno omenjeno svrhu, je italijanski pisatelj našel tako splošno razširjeno, da si sploh ne more tolmčiti, kako je možno, da je nastopila tako splošna sugestija mas. On išče pojasnila v nazorih, ki jih imajo kalabriški kmetje o vladi, v kateri vidijo tujo silo. Oni se čutijo kakor podjarmljeno ljudstvo, ki se udaja v svojo usodo. Davke smatrajo za nadležen tribut, katerega morajo plačevati kakor po izgubljeni vojni, ne da bi zato uživali najmanjše dobrote. Za njih je vsaka uradna oseba nekaj imponujočega, pa naj že bo potem to minister, ali policijski komisar. Tako je nekega dne neki kalabriški kmet prosil policijskega komisarja za življenje svojega prijatelja, ki je pobegnil v gore! Volitve v parlament značijo za te nevedne ljudi tajinstveno ceremonijo, ki služi le v to, da pošlje kakega nepoznanca v Rim. Če se je vlada zavzela kedaj za koristi ljudstva, vzbuja to velikansko nezaupanje. Ko je minulo leto izbruhnila bolezen med živino in je prišel živinovozdravnik z nalogom, da bi poskrbel odpmošč, je nastalo veliko razburjenje, ker je obstojala bojazen, da je poslan le za to, da zastrupi vso živino.... Barzini omenja, da je tem razmeram krivo pomanjkanje cest, zbog česar so razni kraji takorekoč odtrgani od sveta. Življenje se omejuje edino le na udovoljevanje materialnih potreb, beda in nevednost ostajata še nadalje in povzročata vsa zla. Moderne oblike proizvodnje ne prodirajo, življenjske navade se ne spreminjajo, potrebe ostajajo vedno iste in tako pomanjkuje energije in inicijative. Častihlepnost nadomešča lakomnost in pomanjkanje vsake politične vesti; čuden nazor o javnih oblastih spreminja vsako vaško

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Spisal Prokop Ochocholušek Poslovenil H. V.

Angora.

„Moj gospodar in moj sultan je govoril tako; mari naj se upiram jaz, suženj njegove volje?“ je odgovoril veliki vezir, krčev ramen; „nisem tak kakor kaurski vojvode, ki se upirajo volji svojih gospodarjev.“

„Allah kerim!“ je pripomnil Timurtaš, „mora se tako zgoditi, kakor je dejal moj gospod in zapovednik.“

„No, sedaj vidiš, Šefane!“ se je smehljaj Bajazet, „nihče ne dvomi nad mojim izrekom — samo ti. Seveda, seveda, saj si nevernež,“ je dostavil zbadljivo; „ne veruješ prorokovim besedam, kako naj zahtevam, da veruješ mojim?“

„Da, ti si govoril, sultane!“ je rekel Šefan z velikim samozatajevanjem, da ne bi njegove besede zvenele jezno; „izročil si usodi moč nad seboj, in ona bo sodila med teboj in Timurom; daj Bug, da se ne bo maščevala nad teboj, ker si jo tako drzno klical za sodnika!“

„Naj se zgodi kar koli,“ je govoril dalje Šefan, ne meneč se za učinek svojih prejšnjih besed. Radi svoje sestre sem tebi, sultane, prisegel, da ohranim tvoje potomstvo na vladi, in spolnim tudi svojo prisego. In radi tega ni več prostora za-me med tvojimi saltimbankami in odaliskami, marveč med mojimi junaki, da ohranijo moji udje moč za odtučilni boj in da ne bom v zasmeh svojim junakom.“

Ponosno se je obrnil in je med občno tišino — kajti celo emiri so se mu kar nehote umikali — stopal iz dvorane, ne meneč se za nikogar, kakor da bi jih vse preziral.

„Kaj je dejal, ta kaurin?“ se je oglasil Timurtaš nejevoljno, ko je Lazarevič že zginit, „on da obvaruje tebe, vzvišeni moj gospod, gospodar sveta? In sam diše samo po tvoji milosti in samo vsled tvojega usmiljenja je to, kar je. Kako se more rogati tvojemu veličastvu?“

„Resnica,“ so pritrjevali emiri poluglasno, „zapovej, naš jasn gospod, in mi bomo kaznovali njegovo predrznost.“

„Pustite ga pri miru,“ je dejal Bajazet resno, toda preko njegovega čela se je podil mrak kakor senca njegovih tajnih misli. „Če bi ne bilo njega, bi nikdar ne ne slišal besed moža, resničnega govora, in jaz stojim previsoko, da bi me razjezila resnica, in če je tudi trpka. In trpka je bila, to moram reči,“ — je zapal zopet v svoje prejšnje, lahkomišljeno razpoloženje — „kakor sok aloe; podaj mi, Zulma, soka trte Širasa, ki je sladak, kakor tvoje ustnice, in

gospodarsko v gospodstvalno despotijo. Ni čudno torej, če kmet, ki vidi v njej oblast, dobiva čudne pojme o vladi. Vlada sama je pa tudi mnogo kriva na tem, da to slabo mnenje, ki jo ima o njej ubogi kalabriški kmet, ni ovrženo. Že petdeset let se obljubljuje ceste, ne da bi se jih gradilo. Ko bi Kalabrija bila kaka kolonija v Afriki, bi se bilo pač smatralo za potrebno, da se nekaj stori za prometne zveze. Bilo bi se potem opazilo bogatstvo njegovih polja in gradilo bi se bilo ceste, pristanišča; ustanovila bi se bila industrijska in poljedelska podjetja. Ker je pa Kalabrija del italijanske dežele-matere, pušča oblasti najboljše njene sinove, da se izseljujejo in se tolažijo s prihranki, ki jih pošiljajo v domovino, kakor da ne bi vsaka zapuščenca njiva pomenjala dela uničene domovine... Italija zmanjšuje na ta način svoje prebivalstvo od leta do leta. Eno dobro pa je kolera — po mnenju Barzinija — vendar-le prinesla: da se je ljudstvo naučilo na nekoliko več snage. Pred mnogimi vasmi so postavljeni bedri z vodo in kdor hoče vstopiti v vas, se mora umiti. Marsikateri kalabriški kmet brčkone dosedaj še ni poskusil, da bi se umil; morda mu bo to vendar-le ugajalo, ter se bo umival tudi še potem, ko kolera že obrne deželi hrbet.

To je slika razmer v južni Italiji, kakor jih je opisal Italijan. Da je to storil pripadnik kake druge narodnosti, bi se moglo misliti, da govori narodno sovraštvo, ali da je vsaj pretirano. O Barziniju pa tega pač ni možno misliti, prvič ker je on Italijan, a drugič prerisen človek, da bi pisal nekaj, kar ni res.

Ko govore Italijani o neodrešenih zemljah, naj bi se spomnili na Kalabrijo, kjer imajo toliko ljudi za odrešiti iz bede, nevednosti in srednjeveškega praznovrststva! Mesto da društvi „Dante Alighieri“ in „Lega Nazionale“ snujeta v raznarodovalne svrhe šole za otroke slovenske narodnosti, naj bi raje posvečala svojo pozornost tem pripadnikom lastne krvi, ki so tako potrebni — odrešenja!!

Kako se skrbi za šolstvo v Istri.

Po vpokojitvi bivšega nadučitelja gosp. Ivana Kureta, ki si je stekel veliko zaslug za probujanje narodne zavesti v Dekanski občini in v koprskem okraju sploh, poslal je c. k. okrajni šolski svet v Kopru na njegovo mesto za provizoričnega učitelja g. Valentina Semiča, vključ temu, da se je od strani zavednega prebivalstva temu prigovarjalo. Krajni šolski svet in tudi zastop občine Dekani sta — kakor zakonito — predlagala tri prosilce, od katerih je deželni odbor istrski v svoji seji dne 23. junija t. l. pod št. 3742 imenoval gosp. Hermana Rudeža definitivnim učiteljem za Dekani. — Toda zgodilo se je nekaj, kar je morda bilo izključeno že pri Keltih, ki vendar niso razpolagali s takimi komunikacijskimi sredstvi, kakor mi, ki živimo v veku kulture in aeroplanov. — Do danes namreč, ko štejemo od 23. 6. t. l. že tri mesece, ni v dobil g. Rudež imenovanega odloka. — Ta praksa višjih šolskih oblasti je učiteljstvu koprskega okraja jako dobro znana in opozarjamo naše narodne poslance, da jo malo preštudirajo ter krivce udarijo po prstih. — In koliko je še učiteljev, ki ne vedo, kaj bo ž njimi?! Na besedo gredo, kamor se jih pošlje, stoje tam morda kakih dvajset ali mase dni, potem pa morajo — na višje povelje — romati z vso svojo revščino od vasi do vasi, liki večnim popotnikom, obsojenim na domsko smrtno romanje. Prevozne troške ne trpi seveda nikdo drugi, nego učitelj sam, ki je že itak — posebno če je provizoričen — dovolj dobro oskrbljen, da mu gre dobro. In vse se dogaja samo zaradi tega, ker dotični poklicani faktorji, preobloženi morda z delom, niso imeli časa obaviti eventualne preložitve in izročiti dekrete za časa počitnic, ampak čakajo na to, da naznanjajo, ko se je šolski pouk že začel. Komu je to korist — ne vemo; vemo pa, da pri tem trpi pouk in napredek otrok, kar je morda prva in glavna svrha učiteljev. — Bilo bi potrebno, da se namreč eventualne preložitve ali imenovanja sporočajo interesantom pred začetkom šolskega leta.

Znano je pa, da je šolski nadzornik za italijanske šole vse potrebno ukrenil, da so italijanski učitelji bili pravočasno nameščeni na svojih določenih mestih in da ne trpi italijanski šolski otrok nobene zamude v pouku in napredku.

Konečno bi stavili do okrajnega šolskega sveta vprašanje: je-li z didaktično-pedagoškega stališča koristno, da pričinja šolo kak učitelj, ki pa mora radi preobložnosti c. k. okr. šolskega sveta s posli, zapustiti svoje prvotno mesto in nastopiti v drugem kraju svojo službo?!

Slovenci!

Tretjič stopamo tržaški akademiki s tem pozivom pred Vas, da Vam pokličemo v spomin žalostni zgodovinski dogodek našega narodnega življenja: XX. septembra preteče tretje leto, odkar sta slovenska mladeniča Lunder in Adamič izdihnila svojo mlado dušo na ljubljanskih ulicah.

Tega dne smo najjasnejše izpredvideli, kako daleč sega sovraštvo naših narodnih

nasprotnikov do našega malega in še šibkega naroda. Izpredvideli smo, da nam je treba močnejših sredstev, če se hočemo v bran postaviti tako ljutemu sovražniku. Ta uspešna sredstva pa so naše gospodarske, kulturne institucije, predvsem naše šole in ljudske knjižnice.

Takrat smo si vsi za trdno obljubili, da bomo s podvojenimi močmi podpirali in jačili te naše organizacije, naša bojna sredstva. XX. septembra l. 1908 smo si postavili za mejnik nove, veselejše dobe naše zgodovine!

Slovenci! Kličemo Vam te obljube v spomin. Potrebno je to posebno letos, ko si gradimo v Trstu ponosno stavbo prosvete, ki imponira celo našim nasprotnikom, ker jo gradi slovenska požrtvovalnost.

Mi, mladi akademiki, čutimo v sebi dolžnost, da posvetimo svoje mlade moči koristim slovenskega ljudstva in zato prirejamo III. narodno zbirko. V tej misli pozivljamo vse zavedne Slovence, da se s požrtvovalnostjo spomnijo 20. septembra.

Za akademično ferialno društvo

„Balkan“:

Josip Kernev,

Josip Požar,

predsednik,

tajnik.

Opomba. Čisti dobiček se razdeli med „Društvo sv. Cirila in Metoda“, „Dijaško podporno društvo v Trstu“ in za ljudske knjižnice v Trstu.

Domače vesti.

Niso še minula 3 leta, odkar je tekla po ljubljanskih ulicah nedolžna kri slovenskih mladeničev, prelita vsled nemške brutalnosti, nemškega nasilja. Niti prav v moški dobi ni bil fante, ki je bil vzrok krvoprolija, a zgoditi se mu ni moglo žalega — *Nemec je bil!* In ko je videl slovenski narod, kako je zaničevan in zapostavljen, da nedolžni smejo kar streljati nedolžne slovenske mladeniče, ko je videl slovenski narod, kako majhen in brez moči je proti vsemožnemu sovragu, zakle se je: *Slovenskemu narodu mora zastajati lepša doba!* Naša narodna mučenika Adamič in Lunder naj tvorita mejnik v našem življenju: iz njune prelite krvi naj nam zasije zarja lepše bodočnosti!

Toda, kako smo šibki, kako smo slabi, kako nizki! Še par mesecev ni bilo minolo, in že smo pozabili na svojo prisego, na svojo zakletvo.

Ali pa naj res ostanemo stari Slovenci, ki hočemo z medsebojnim bojem pomagati svojim sovragom, da nas lažje uničijo?! Ne in nikdar ne! — Kvišku srca, bratje! V boj za narod, za njega prosveto in napredek. In sedaj, ko se bliža tretja obletnica žalostne smrti naših mučnikov, Adamiča in Lundera, pokličimo si zopet svojo prisego v spomin in žrtvujmo vsak po svoji moči za narodne namene!

Slovenski tržaški akademiki, ki so si globoko vtisnili v srce septemberske dogodke leta 1908., prirejajo v poveljevanje spomina na naša narodna mučenika vsako leto „narodno zbirko XX. sept.“ — Tako tudi letos. Lani so pa Slovenci pokazali, kako hitro pozabljajo oni tako važne dogodke v našem narodnem življenju. Upajmo, da se letos ob tej priliki zopet pokaže požrtvovalnost tržaških Slovencev, ki verujejo v lepšo bodočnost!

Sramota za italijanski Trst je po mnenju „Independenta“, da ga je na mednarodnem kongresu bančnih uradnikov v Milanu zastopal delegat „Društva jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov“. Pri tem se italijansko glasilo huduje na italijanske bančne uradnike, ki da niso bili zastopani na tem kongresu. „Independent“ se huduje po krivici, ker bi moral vendar znati, da tržaški Italijani nimajo niti ene svoje banke, torej tudi ne morejo imeti bančnih uradnikov, ki naj bi bili v Milanu dokazali, kako italijansko mesto je Trst! Mi radi verujemo, da je „Independentu“ to hudo, a bo vedno huje. Moral se bo pač počasi sprijazniti tudi z mislijo, da bo na kakem kongresu v Rimu zastopal Trst — slovanski župan!

Revizija ljudskega štetja. Sekcija za revizijo ljudskega štetja v šoli ulice Fontana, uhoj iz ulice S. Francesco št. 42, posluje samo še par dni. Opozarjamo zato prebivalce iz mestnih okrajev: Novo mesto, Barriera nuova in Sv. Jakob, ter iz Barkovej, Grete, Kolonje, Rojana, Vrdele, Skorklje in vse Zgornje okolice, ki se še niso preprčali, če imajo vpisan slovenski občevalni jezik, naj se požurijo takoj, da to store. Tudi urad za revizijo v šoli na Trgu Lipsia bo deloval le še par dni. Prebivalci iz mestnih okrajev Sv. Vid, Staro mesto, Barriera vecchia in predmestij Kjadin, Kjarbola zg., Rocol, Škedenj in obe Sv. Mariji Magdaleni naj se torej istočasno požurijo. Kdor je dobil pozivnico, a se jej ni odzval, bo kaznovan. Prosimo naše zavedne rojake, naj ne zavedne in nemarne posebno opozorijo na to okolnost.

Klin s klinom! Vsako toliko časa se naš prijatelj na Goldonijem trgu razkorača in začinja z besedo „slavisazione“ na desno in levo. Te dni se je spravil — kakor že omenjeno v nedeljski številki „Edinosti“ — nad sodišče v Kopru. Ko bi „signor Majhni“ molčal, bi bilo bolje zanj, ker ravno naš narod bi mogel pisati opravičeno o zapostavljenju naših ljudij pri nameščenjih, oziroma imenovanjih. Poglejmo n. pr. za danes raz-

mere na tukašnjem sodišču za kazenske stvari. Na tem sodišču je nameščenih od vodja sodnije do sluge okoli 20 oseb. Od teh oseb je — reci in piši — samo eden, ki razume deželne jezike. Sodnik, ki mu je poverjen slovenski oddelk, govori tako slovensščino, da je groza. Tukaj, dragi „Piccolo“, potkaj se na prsa. Tu bi trebalo v imenu avstrijskih paragrafov o — enakopravnosti izčistiti Avglijev hlev. Med mnogimi došlimi pritožbami naj omenimo one, ki se tiče razmer na tem sodišču v jezikovnem pogledu.

Slovensko stranko, ki je prišla iskat si pravice in zadoščenja, lovijo iz sobe v sobo. A ko je prišla do „slovenskega“ oddelka, jo obgovarjajo po — italijansko: „non la sa parlar italian?“ In zopet jo ženejo po prejšnjih sobah. — Ko pa gospodje vidijo, da ne gre, iščejo si tolmača in tedaj je romanja konec.

Neka stranka, ki je hotela napraviti ovadbo na zapisnik v slovenskem jeziku, nam je pravila, kako je hodila od sobe do sobe, in še-le potem, ko je bil oni edini jezikovno zmožni uradnik na razpolago, jo je vsprejel in opravil v slovenskem jeziku. Ta stranka nam je povedala, da je za napravovadbe rabila od 9. uri zjutraj do popoldne!!

To, dragi „Piccolo“, so razmere, ki vplijejo do neba. A to vspricho dejstva, da je od 189.000 domačega prebivalstva vsaj 70.000 Slovencev. In če zahteva „Piccolo“ za Koper večino italijanskih uradnikov, pa zahtevamo mi tu pravično število uradnikov, to, kar nam gre po številnem razmerju prebivalstva.

Tu ni kriv sodnik, ki ni popolnoma zmožen slovenskega jezika, tudi ne oni uradnik, ki pozna naš jezik; krivi so temu gospodje pri zeleni mizi, ki puščajo obstajati take razmere. Ob ogromnem delu, ki ga imajo tržaška sodišča, ne moreta eden ali dva uradnika zadoščati vsem nalogam in delati delo ostalih oseb.

Odločilne faktorje pa vprašamo, kedaj bo enkrat konec tem razmeram na omenjenem sodišču? In povedano jim bodi odkrito, da bomo toliko časa spravljali pred javnost te škandale, dokler ne nastopijo normalne in pravične razmere.

Slovenci, ki imate opravila na tem sodišču, pa zahtevajte, naj se z vami piše in govori slovensko!

Ob enem Vas prosimo, da nam sporočite o vsakem zapostavljenju v jezikovnem pogledu. Pritiskati hočemo, dokler ne bo odpravljen ta krivični in škodljivi sistem.

Draginjska doklada c. kr. carinskim uradnikom. Prejeli smo:

Ob veliki draginji, ki narašča dan na dan, obračalo se je uradništvo s prošnjami v dosego draginjske doklade. To se je ponavljalo toliko časa brezuspešno, da je uradništvo svojo nezadovoljnost pokazalo s pasivno rezistenco.

Sedaj pa smo bili presenečeni z ustmenim ukazom finč. direktije, s katerim se določajo uradne ure od 7 ure zjutraj do 12 ure popoldne in od 1.30—5.30, oziroma 6 ure popoldne, to je 9—9.30 ur na dan.

Vsled tega urnika bo moral c. kr. uradnik od slej z loncem v roki sedeti v vrtu pred svobodno lukno in zauživati svojo borno kosilo, da ne bo mudil tako kratko odmerjenega časa, ki mu ne dopušča, da bi mogel iti domov k obedu skupno s svojo družino.

A najhujši udarec da je, s tako določitvijo uradnih ur zgubimo ves postranski zaslužek, ki smo ga imeli, ako je stranka zahtevala delo od 7—8 ure zjutraj, ali od 1—2 ure pop., katero je stranka sama plačala.

To je poboljšanje, to je naklonjenost, s katero obdarja vlada svoje uradnike menda v to, da bi s ponovnim veseljem in požrtvovalnostjo vršili svojo dolžnost! Vrh tega jim grozi z onimi discipl. paragrafi, katerih se mora uradnik izogibati, ako noče biti vničen.

Ni čuda potem, ako se c. kr. uradniki poslužujejo sredstev, ki niso v skladu z ugledom njihovega stanu.

Homatije in nerednosti v svobodni lukni radi novega urnika so dovele že do stavke med delavci.

Tudi trgovci so občutili znatno škodo, ki jim še preti in za katero se imajo zahvaliti njihovi trgovinski zbornici, kakor tudi ravnatelj javnih skladišč, ki sta tako previdno brez posvetovanja z Interesenti uvedla novi urnik na škodo trgovca, uradnika in delavca!

Rodoljubi, Slovenci! Spomnite se danes „Narodne zbirke“ XX. septembra.

Nekaj novega iz zavarovalnice proti nezgodam. V dobro informiranih krogih se govori, da je v zavarovalnici proti nezgodam bilo poneverjenih več tisoč kron. Kakor rečeno, smo doznali to iz dobro informiranih krogov in nimamo razloga dvomiti na resničnosti našega vira. A vodstvo zavoda samega molči o vsem tem, ker bi hotelo celo zadevo pomašiti. To navsedanje niti ni čudno. Čudno je pa, da vlada na vse to molči in da ne poseže vmes z železno roko. Če že misli vodstvo tega zavoda, da je v redu, ako se na tak način gospodari z delavskimi žulji, bi menda država, ki ima nad-

zorsvo nad zavodom, morala biti vendar-le drugačnega mnenja. Zato si dovoljujemo vprašanje: ali je vladi kaj znano o tem poneverjenju in kaj misli ukreniti? Javnost zahteva in pričakuje odgovora!

60-letnica Ivana Hribarja. Ivan Hribar je praznovati minolo nedeljo 60-letnico svojega rojstva.

Zasluga, ki si jih je ta mož pridobil za razvoj slovenskega naroda, niti ni treba da še posebej omenjamo, ker je to slehernemu Slovencu dobro znano. Zasluge so velike in neprecenljive, da jih bodoči zgodovinar, ki bo opisoval politično kulturno in gospodarsko zgodovino našega naroda, ne bo mogel preiti molče preko imena Ivan Hribar.

Dasi se je jubilat za sedaj odtegal javnemu političnemu življenju, se vendar nadejamo, da pride še doba, ko Ivan Hribar pot zopet poseže s svojo močno individualnostjo v naše življenje in stremljenje. V tej nadi pridružujemo čestitkam mnogih prijateljev in čestilcev g. Ivana Hribarja o priliki njegove 60-letnice tudi mi svoje iskrene čestitke. Bog ga živi še mnoga leta v čast, ponos in korist našega naroda!

Slovenci! Pokažite o priliki „Narodne zbirke“ kaj premore slovenska požrtvovalnost!

Slovensko gledališče v Trstu. Te dni bo pooblaščenec „Dramatičnega društva v Trstu“ nabiral abonente na razne prostore v našem gledališču za letošnjo sezono. Ker smatramo to akcijo za zelo važno, ker si abonent pridobimo ugodnosti, pričakujemo, da nihče ne zavrne našega vabila na abonentemente.

Razpisan štipendij. Začetkom l. semestra šolskega leta 1911/12 ima se podeliti jeden štipendij ustanove „Luxetich pl. Lichtenfeld“, letnih 250 K. — K uživanju tega štipendija so poklicani dijaki rimskokatoliške vere od ljudske šole dalje do rednega zvršetka naukov in sicer v prvi vrsti ustanovnikov sorodniki, ako bi pa teh ne bilo, revni dijaki sploh.

Prosilci za navedeni štipendij imajo vložiti svoje prošnje najkasneje do 14. oktobra 1911 potom šolskega vodstva na c. kr. namestništvo v Trstu ter jih opremiti s sledečimi prilogi: s krstnim listom, z ubožnim listom, s pričevalom o stavljenih osebnicah, z domovnico, s šolskimi spricavali zadnjih dveh tečajev in slednjič z zakonitim rodovnikom, ako žele zadobiti štipendij iz naslova sorodstva.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov v Trstu javlja tem potom vsem svojim članom, da je osrednji odbor sporazumno s podružnicami sklenil izdajati lastno glasilo, in sicer počeniš z mesecem oktobrom, 10. dne vsakega meseca. Ob tej priliki prosí osrednji društveni odbor vse gg. člane, da z dopošiljanjem gospodarskih in strokovnih člankov, kakor tudi drugih pismenih prispevkov vsakovrstne vsebine, ki vtegnejo zanimati vse člane, omogočijo, da bo list stal na višini vrevljanja in tako delal v javnosti čast naši stanovski organizaciji. Ker bo pa društvo imelo z izdajanjem svojega lista znatnih stroškov, prosí osrednji odbor v Trstu, da vsi člani točno vrše svojo dolžnost napram društvu s tem, da ne samo redno plačujejo svojo mesečno članarino, ampak da tudi z vsemi sredstvi agitirajo za pristop novih članov k društvu. Čim več članov je, tem lepše vspehe društvo lahko nudi članom, tem večji bo list in zanimivejši! Zato, tovariši člani, hitro na delo!

Osrednji odbor D. J. Ž. U.
Predsedništvo ženske podružnice CM. v Trstu uljudno vabi vse odbornice ženske CM. podružnice kakor tudi odposlance drugih podružnic v Trstu in okolici, da pridejo na sestanek ki bo danes v sredo ob 4. uri v društveni šoli na Aquedottu II. nadstropje.

Dijaške prireditve v Ljubljani. — Občni zbor „Prosvete“ se bo vršil v Ljubljani dne 22. septembra ob 8. uri v hotelu „Ilirija“ „Vseučiliški shod“ (kjer referirata med drugimi državni poslanec gosp. dr. Ravnikar in docent praške univerze gosp. dr. Rostohar) dne 23. septembra ob 8. uri v „Mestnem domu“ „Cvetlični dan“ v korist podpornega društva „Radogaja“ dne 24. septembra in isti dan zvečer „Komerz s plesom“ v „Narodnem domu“ v korist podpornih društev v Gradcu, na Dunaju in v Pragi.

Slovenski poveljnik posadke. Gospod Rudolf Ples, c. in kr. nadporočnik 61. pešpolka v Temešvaru — iz narodne rodbine g. M. Plesa iz Devina — je imenovan poveljnikom avstro-ogrskoske posadke na turškem otoku Ada-Kale.

Odborova seja „Matice Slovenske“ bo v sredo, dne 20. sept. 1911 ob 6. u. f. zvečer v društvenih prostorih.

Pomanjkanje krme v naši okolici. Živinorejci iz raznih vasi tržaške okolice prihajajo v urad „Kmetijske družbe za Trst in okolico“ zaradi pomanjkanja krme. Z ozirom na te opravičene pritožbe izjavljamo, da bo poljedelsko ministerstvo tudi našim okoličanskim kmetom šlo na roko glede nakupa in cenejšega prevoza krme. Kmetijska družba ukrene svoj čas vse potrebno, da se v naši okolici ohrani živina. Ministerstvo je obljubilo podporo za povzdigo živinoreje; zato priporočamo našim živinorejcem, naj ne prodajajo živine pod ceno.

Tudi močna in za rejo sposobna teleta naj se ohranijo, dotičniki dobe odškodnino za vzdrževanje takih telet.

Tajništvo „Kmet. družbe“.
Oddaja gradbe. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za sv. Marijo Magdaleno spodnjo in zgornjo razpisuje javno dražbo za gradnjo poslopja otroškega vrta pri sv. Mariji Magdaleni spodnji. Načrt in pogoji so izloženi na vpogled v pisarni „Gospodarskega društva“, pri „Tirolcu“, v oskrbi g. blagajnika Fr. Trošta. Rok za vlaganje ponudbe je določen do dne 9. oktobra 1911 opotudne. Ponudbe morajo biti lastnoročno pisane. Odbor si pridržuje pravico za oddajo dela ne glede na višino ponudbe.

K slavnosti 10-letnice in razvija zastave. St. Jakobske Čitalnice, ki se bo vršila v nedeljo 24. t. m., so se nadalje priglasi sledeča br. društva: 29 Pevsko društvo „Vodnik“ iz Doline korporativno z zastavo.

Slabo vreme minole nedelje je Čitalnici zopet veliko škodovalo; upamo pa, da bo prihodnjo nedeljo nebo milostljivo. Upamo pa tudi, da v nedeljo bode slavnost še siljajnejša v vsakem oziru.

Bratska društva opozarjamo, da ostane vsposed slavnosti isti, kakor je bil določen za nedeljo. Opozarjamo nadalje, da bosta svirali na slavnosti dve godbi in sicer godba NDO. in Rojanska godba „Lira“. V nedeljo 24. t. m. torej k sv. Jakobu!

Ekspresni vlak med Trstom (južni kolodvor) in Parizom-Calais prične voziti z dnem 1. oktobrom t. l. čez Sempion. Vlak bo imel zvezo tudi z Londonom. Iz Trsta v London se bo rabilo 34 in pol ure.

Tržaška mala kronika.

Požar. Včeraj ob 2. uri zjutraj je iz dosedaj neznanega vzroka nastal v hlevu Ivana Požar, v ulici Molin grande števil. 11 ogenj. Hlapec Karol Skabar, ki je tamkaj spal, se je komaj rešil iz ognja in dima. Od 7 konjev, ki so bili v hlevu, jih je zadobilo 5 več ali manje hude opekline.

Požarna bramba je po enournem delu udušila ogenj. Ni še znano, koliko znaša škoda.

Nepoštena mlekarica. Lastnik gostilne „Al ponte“ v ulici Ponte števil. 4 je včeraj zasačil mlekarico Ano U. iz Marezig ravno v trenutku, ko mu je hotela ukrasti eno namizno posodico za sol. Daj jo je takoj aretirati. Obenem je tudi izjavil, da so mu tekom zadnjih 9 mesecev zmanjkale 304 enake posodice in da ima omenjeno mlekarico na sumu, da jih je ona pokradla.

Rodoljubi! Pomnite, da je le v samopomoči naša rešitev in darujte za „Narodno zbirko“!

Ljubezen do bližnjega med regnikoli. V minoli noči sta bila aretirana 23-letni dninar Tomaž Gallone iz Tarenta in 46 letni krošnjar s sladlicami Fran Bonella iz Bari, ker sta v neki ulici v starem mestu napadla nekega svojega rojaka in mu z nožem zadala več ran, tako da so ga morali spraviti z nosilnico v javno bolnišnico.

Na povratku iz južne Amerike. Včeraj opoldne je po 26-dnevni vožnji dospel semkaj parnik Austro-Amerikane „Laura“, iz katerega se je izkrcalo 92 potnikov, večinoma na povratku v domovino.

Vsiljiv voznik. Ko se je voznik Ignacij Mlač, stanujoč pri sv. Mar. Magd. zgor. št. 341 včeraj na obrežju Carciotti nekoliko odstranil od svojega voza z dvema konjema, da si nakupi nekoliko hrane, je našel po povratku mesto, kjer je bil voz s konjema, prazno. Začel je takoj iskati in imel je srečo, ker je res kmalu našel voz kakor tudi konja.

Na vozu pa je prav ponosno sedel 33-letni Karol Pars, stanujoč v ulici Pozzo št. 7. Na Mlačev poziv mu Pars nikakor ni hotel izročiti konjev, konečno pa se je udal, zahteval pa je od Mlača plačilo poludnevne zaslužke. Ker tega ni dobil, je skušal dobiti vsaj eno krono, pa tudi to zaman. Tedaj je vskliknil ves razsarjen: „Ai mi daš eno krono, ali pa te ubijem!“ To je bilo pa Mlaču že nekoliko preveč in je poklical bližnjega redarja, ki je spravil vsiljivca pod ključ.

Povožen. 22-letni dninar Angelj Penso, stanujoč v ulici Miramar št. 21 je bil sinoči v bližini svojega stanovanja povožen. Zadolbil je težke poškodbe na nogah.

Mlad goljuf. 15-letni kovaški učenec Ignacij Sluga, stanujoč v Ljubljani je pripovedoval neki lvanki Povbežek bivajoči v bližini Kamnika, da je dospel njeni mož iz Amerike in naj gre ponj v Trst. Lahkoverna ženska je res verjela besedam mladega lažnjivca in tako sta se peljala oba skupaj v Trst. Ko sta dospela semkaj, je na zviščen način izvalil iz nje K 160, nato pa je je

pustil samo pred izseljeniškim uradom Austro-Amerikane. Ko je že več ur čakala tamkaj, zaman, se je podala na južni kolodvor in je prišla tje kakor v trenutku, ko je mislila tudi njeni „tovariš“ Sluga odpotovati — nazaj v Ljubljano. To namero pa mu je preprečila s tem, da ga je dala aretirati.

Pri preiskavi je bil še v posesti K 158, katere so izročili Povbežekovi, ki bo v bodoče gotovo bolj previdna.

Nepoštenjakovič. Auton Macorin, trgovec na trgu Goldoni št. 6 je bil izročil 39-letnemu Antonu Vucerna, mešetarju v Trsta, precejšno množino morskih gob, v vrednosti K 80, da jih proda in da s skupilom pride zopet k njemu na poračun. — Ker pa se Vucerna ni prikazal več, dal ga je Macorin pozvati na policijo. Vsled tega postopanja pa ga je tako užalil, da mu je zagrozil Vucerna z besedami: „Ti boš moral v bolnišnico, jaz pa v zapor!“ — Zgodila se je le zadnja polovica grožnje: da se mu malo ohladi glava, so ga res vtaknili v zapor.

Žalosten izid spora med bratoma in samomor. V ponedeljek proti večeru je prišlo do žalostnega krvavega čina med dvema bratoma. 36 letni tapetar Franc Asman se je okoli 5. ure popoldne podal v mizarstvo delavnico svojega brata Karla v ul. I. Boccaccio št. 4. Iz še neznanih vzrokov je med obema nastal prepir, tekom katerega je Franc z bitvijo težko ranil svojega brata na prsih in na rami. Ko se je Karol v nezavesti zgrudil na tla, je Franc pobegnil in tekel v neko krčmo na Scali Belvedere. — Bržkone iz obupa o misli, da je v jezi uaril svojega brata, si je z isto bitvijo prerezal vrat in se mrtev zgrudil na tla. Pozvani zdravnik z rešilne postaje je ranjenega brata Karola za silo obvezal in ga dal prenesti v mestno bolnišnico. — Pri Francu je zamogel zdravnik konstatirati le smrt.

Koledar in vreme. — Danes: Evstah mučenik. — Jutri: Matej, ap. in ev. (kvaterni sredi).

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 21 Cels. — Vreme včeraj: lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko: Jasno, milo. Vetrovi od severovzhoda.

Društvene vesti.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu ulica Giorgio Galatti števil. 14 ima svojo odborovo sejo dne 23. t. m. v soboto ob 5. in pol uri pop. v društvenih prostorih. Ker se mora poleg drugih važnih točk določiti vsposed za zborovanje dne 4. oktobra, želeli je, da nihče ne manjka. Predsednik.

Pevsko društvo „Trst“. V petek ob navadni uri zvečer pevska vaja v prostorih „Delavskega podp. društva“ (ul. Galatti št. 20). Sprejema se nove pevski moči.

St. Jakobska CM. podružnica se strinja s predlogom ženske CM. podružnice v Trstu od minole nedelje in vabi tem potom vse zastopnike podružnic na pogovor v šolo na Acquedotto ob 7. uri zvečer. Toliko na znanje vsem zastopnikom podružnic, ki so se obrnili glede ure na št. jakobsko podružnico.

Tržaško kolesarsko društvo „Bal-kan“ naznanja, da se društvena dirka v nedeljo, dne 17. t. m. ni mogla vršiti radi

Pred tremi leti je odprl v Trstu g. Teodor Korn iz Ljubljane svojo podružnico stavbenega in kleparskega podjetja ter pokrivanja hišnih streh. Ker je to edino slovansko podjetje v Trstu, je dolžnost vsakega Slovana, da je vedno podpira in se pri istem poslužuje za vse potreščine.

Varčne gospodinje ne gledajo samo na veliko izdatnost otroškega živila, nego pazijo tudi na to, da otroke dobro redi in ga radi uživajo. Prav izdaten, to je cen v rabi je „Kufek“, ki ga dajamo v obliki redke juhe — jedilno žlico na 1/4 litra vode. To otrok ne preživlja samo dobro, nego po možnosti tudi zabranjuje želodčne in črevesne bolezni.

Sunlight mlo je res — čudovito!

Jaz operem z njim svoje perilo v polovici časa, s polovico truda in s polovico množine mila! — — — Opustite kuhanje in drgnjenje, ker mlo :: Sunlight :: popolnoma samo odpravi : nesnago. Komadi po 30 in 16 vinarjev.

OKRAJNA POSOJILNICA v KOMNU

(registroyana zadruga z neomejeno zavezo)

sprejema hranilne vloge od vsakega, naj je član zadruge ali ne, ter jih obrestuje po

5 %

od prvega dne vložiti sledečega meseca do prvega dne v mesecu dviga. Rentni davek plačuje za vlagatelje sama. Daje posojila v svojem delokrogu na uknjižbo in osebni kredit.

Račun c. kr. poštne hranilnice števil. 52.285.

Uradni dnevi: sredi v soboto od 8. do 11. ure predpoludne v uradnem poslojpu števil. 41 takozvane „PODPLACOM“.

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48
Obleke „ „ platna „ 4—18
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke „ „ platna „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.
Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci števil. 40 (prej Torrente)

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh.
Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinejša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Bezplačna postrežba na dom.
Kruh in slaščice se izdeluje igleniškim električnim strojem.

Kupujte „Nar. kolek“!

ODVETNIK ...
Dr. IVO NOVAK
naznanja, da je otvoril svojo
: odvetniško pisarno :
v Gorici, ul. Caserma 7, I. nad.

Kdor odpotuje
naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „All' Alpina“ v Via Sebastiano števil. 7.
Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd.
MLUVI ČESKY!

Odlikovana krojačnica
Avgust Stular
TRST - Via delle Poste števil. 12, I. nad. - TRST
izvršuje civilne obleke in vsakovrstne uniforme.
Cene zmerne. Delo solidno.

ZGANJARNA ROBERT DIEHL priporoča svojo doma žgano štajersko slivovko, borovničevce, brinjevece, tropinovece, vinsko žganje in KONJAK. **CELJE**

slabega vremena. Vršila se bo pa v nedeljo dne 24. t. m. ob 3. uri v Dutovljak. Vloga 3 K. Ob enem naznanja, da priredi v nedeljo jutraj ob 7. uri točno hitrostno dirko v Barkovljah 1 km. Vloga 1 K. Dirka se bo vršila ob vsakem vremenu. Vloge sprejema se do nedelje jutraj.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Telovadba sokolskega deškega in dekliškega naraščaja se ne vrši ob torkih in sobotah, kakor se je pomotoma naznanjalo na tem mestu včeraj in predvčeraj, temveč ob sredah in sobotah v prej označenih urah. Vaditeljski zbor.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

TEATRO FENICE. Bizet, „Carmen“. Sinoči so po dolgem pripravljajanju vpriporili „Carmen“ pred natlačeno polnim gledališčem. Opera je dovolj znana in popularna. Saj jo je vglasbil pravi umetnik. Ko je Bizet dal prvič vpriporiti svojo opero, je sicer niso takoj umeli in kakšen umetnik je bil Bizet, je postalo jasno šele po njegovi smrti. Pa saj se tako zgodi večini res velikih umetnikov: kajti njih stvarjajoči duh je večji, nego vsprejemajoči duh njih sodobnikov. Zato pomeni vsak velik umetnik mejnik v zgodovini umetnosti; ustvaril je nekaj, česar še ni bilo. Tak je v muziki Bizet, začetnik veristične šole.

Izvajanje opere je bilo na splošno dobro. Predmet splošnega občudovanja je bila Carmen lepa in uprav aristokratsko-gracijozna Dolores Frau, ko smo sicer že videli v vlogah, ki so bolj prijale njenemu ljubkemu in v nižinah zelo simpatičnemu glasku. Tudi drugi solisti so bili zadovoljivi. Don Jose, koji sicer ne razpolaga z najboljšim glasovnim materijalom, vendar zelo vgaia vsled južno-temperamentne igre. Moral je celo ponavljati v začetku drugega dejanja ljubavno pesem. (Vendar naj bi se ponavljanje posameznih kosov v operi opustilo, ker je zelo neumestno. Tega mnenja je tudi vodja orkestra vitez Gialdino.) Micaela se je odlikovala po lepem prednašanju in po čistosti in ljubkosti svojega soprana. Zbor je dober. Razen začetka zbora v tretjem aktu (Schmuggler-Szene) je prav izborno izvajal svojo nalogo in žel obilen aplavz. Precizno je bil izvajal kvintet drugega akta. Da je orkester izvršil svojo nalogo jako dobro, se razume: saj ga je vodila večja roka mojstra Gialdinija.

Danes zvečer „Cavalleria rusticana“ in „Pagliacci“ ob znižanih cenah.

POLITEAMA ROSSETTI. — Italijanska dramatska družba Sainati.

EDEN. Variété-predstava z zanimivim vspehom.

DAROVL

— Mesto cvetja na grob pok. Ivanu Brana darovalo je društvo „Narodni dom“ v sv. Ivanu 5 K za dobrodelne namene in 5 K CM. podružnici v Vrdeli. Za isto podružnico v isti namen daroval g. Miček Mijot 1 K.

Vesti iz Goriške.

Zahvala. — Kakor vsako leto, tako je tudi letos tukajšnje sl. županstvo na mojo vlogo blagovolilo nakloniti vbogi šolski mladini tukajšnje občine 50 K (petdeset K) za šolske potrebščine. V to svrhu sem oddal razmerne svetlice šolskim vodstvom v Komnu, Svetem Volčimgradu in Tomaževici v uporabo. Izražam tem potom sl. županstvu v imenu šolske mladine, kakor tudi v imenu učiteljstva in kr. š. sveta srčno hvalo! Bog povrni stoterno!

Krajni šolski svet v Komnu dne 16. sept. 1911.

Predsednik: Anton Leban, ravnatelj v p.

Razpisano mesto strokovnega učitelja. — Na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici je razpisano mesto strokovnega učitelja v X. plačilnem razredu (letna plača 3000 K). — Prošje je uložiti do 15. oktobra tek. leta pri deželnem odboru.

Gabrije pri Stanjelu: V nedeljo dne 24. t. m. priredi tukajšnje Bratno in pevsko društvo veselico s plesom.

Gradba vojašnice v Štandrežu. — Županstvo v Štandrežu pri Gorici odda gradnjo nove vojašnice za pol batalijona pionirjev potom ponudbene dražbe. Do dne 2. oktobra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne je zadnji rok za ulaganje ponudbe. — Opczarjamo na to gradbo naše stavbene podjetnike.

Novo kolesarsko društvo. V vedeljo dne 17. t. m. se je vršil prvi redni občni zbor kolesarskega društva „Ilirija“ s sedežem v Gorjanskem na Krasu. Za časnega zborovalnega voditelja je bil izvoljen g. F. Batelj iz Gorice in za zapisničarja g. Dragotio Petelin iz Gorjanskega. Predsednikom je bil izvoljen enoglasno g. Vinko Rudež, v odbor pa sledeči gg.: Petelin Ivan, Petelin Dragotin, Kočevar Viktor, Štolfa Angeli, Uršič Ivan, Zavadlav Viktor, Colja Ivan, Štrekelj Edvard. Pregledovalca računov: Fran Batelj Gorica in Ludovik Blažič. V razsodišče: Božič Franc, Kosovel Anton, Soban Ludovik, Petelin Jože, Slamič Alojzij Podgora.

Drugi vsi iz Gorjanskega. Udeležba je bila velika in bo to društvo napredovalo, ker Gorjansko je velika vas in okoličani se zanimajo za to novo kolesarsko društvo.

Organizacija absolventov kmetijske šole in kmetijski stan.

(Referat absolventa in posestnika Iv. Pipana iz Vižmarjev o priiki ustanovitve društva absolventov Kranjske kmetijske šole na Grmu).

Organizacija absolventov kmetijske šole naj si poleg varstva in pospeševanja stanovskih interesov svojih članov stavi kakor glavno nalogo: voditi, vspodbujati in absolutno vsestransko podpirati na njihovem intenzivnem podrobnem delovanju za povzdigo kmetijstva.

Potrebe in važnosti te naloge mi radi kratkega časa ni možno obširneje utemeljevati. Sicer pa mora biti prepričan o tem vsakdo, kdor količaj pozna razmere slovenskega kmeta.

Res so se zlasti v zadnjem času država, dežela, kakor tudi gospodarske korporacije z večjo vnamo oprijete tega težavnega dela a vkjub temu se vsled pomanjkanja zadostnih sredstev in sposobnih moči še ni pokazal zadovoljiv uspeh. Temu so vzrok deloma neugodne gospodarske razmere v splošnem in starokopitost in brezbriznost kmeta samega, posebno pa pomanjkanje primerne strokovne izobrazbe.

Izključeno je, da bi v sedanjih razmerah prej imenovani faktorji sami mogli dovoljno pospešiti napredek kmetijstva. Zato je potrebno čemvečje število požrtvovalnih praktično in teoretično izobraženih delavcev, ki naj bi vsak v svojem kraju in po svoji moči delovali nesebično za zboljšanje kmetijstva.

V prvi vrsti so gotovo v to poklicani absolventi kmetijskih šol, ker imajo potrebno strokovno izobrazbo ter dobro poznajo razmere in potrebe svojega kraja, v katerem si najlažje pridobivajo zaupanje prebivalcev, ker stalno bivajo med njimi in so poznanje od vseh. Ob enem so tudi v položaju, da gospodarske nauke in nasvete podprajo s praktičnimi izgledi in vspehi. Edino njim so dani vsi pogoji, da zamorejo brez velikih gmotnih žrtv res vspešno delovati.

Kako naj absolvent vrši svoje delo?

Da bo dosegal svoj namen, naj si s prijateljskim taktičnim in nesebičnem postopanjem pridobiva in utrjuje zaupanje okoličanov, s katerimi naj bo v vedni zvezi. Politiko naj strogo ločuje od gospodarskega dela, ako si hoče pridobiti splošno zaupanje brez katerega ne bo imel zaželenega vspeha. Ne samo z besedo, ampak tudi z vzornim in času primernim gospodarstvom na lastnem posestvu, ali posestvu svojega gospodarja, torej z dobrim praktičnim vzgledom naj spodbuja sodele k napredku v kmetijstvu, kajti besede le mičejo, vzgledi pa vlečejo.

Absolvent kmetijske šole bodi kmetu dober svetovalec v vseh kmetijskih vprašanjih. Ko je kmet v stiski in se ne ve svetovati in si ne more pomagati, naj mu absolvent priskoči na pomoč z modrim nasvetom! (Zvršetak pride).

Meblirana soba na zračnem zdravem kraju s vrhom se odda. Vrh Škorklje (Vetta di Scorcio) 808 zraven policije. 1640

Prodajo se vrata, okna, popolna durna vrata, stopnice, stropi. Les za ogerj, table iz cementa. Ul. Cavana št. 1, Piccardi št. 18. 1637

Slovanske igralne karte prodajajo knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & C., Rocol 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Štolfa, trgovec. 1472

Proda se hiša (1 stanovanje) pri Sv. Ivanu blizu tovarne testenin Girardelli štev. stara 1100: cena K 5600.— Zglasiti se na Brandežji štev. 827 pri sv. Ivanu Fonda. 1631

Proda se lovska peica, 2 leti stara, ter dva krasna psa od 6 mesecev izvrstna pasma braki. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri Ivanu Defar, t. govcu v Tinjanu (Istra). 1629

Iščem krepkega dečka z dežele za učenje pekovske obrti. S. H. Škerl, Sv. Ivan 752 Trst. 1614

Sprejme se takoj učenca za trgovino jestvin v Barkovljah. Naslov pove Inzeratni oddelek „Edino ti“ pod št. 1598. 1598

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 5. Trgovina jestvin in kolonijal. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Bidovec

Morana je priznana najboljša sredstvo za uničevanje sten in drugega mrčesa. Prodaja se v glavnih mirodilnicah. Zaloga Skrinjar, via Ferriera 37, I. 1631

Zemljišča razne obsežnosti od 3-50 K do 7—K m se takoj odstopijo. Ugodno za delavske hiše, pojasnila Rudolf Može, Campo S. Giacomo III. nadstr. 1625

Brivski pomočnik Slovenec se takoj sprejme v službo. Ulica S. Marco 4. Ljubomir Čehovin, brivec. 1626

Priporoča se sposobna slovenska babica Slovenkam, Marija Urbanica ulica Fontana 3, IV. levo. 1602

Mlad knjigovodja, vojašine prost z daljšo prakso in trgovsko izobrazbo, sedaj nastavljen pri neki veletrgovini, želi premeniti svoje mesto in vstopiti k večjemu podjetju kot knjigovodja, kontrolist ali korespondent za slovenski in nemški jezik. Reflektira se na stalno službo. — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo lista „Edinosti“ pod št. 1592

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. | registrovana zadruga z | Telefon št. 952. |
:: omejenim poroštvom ::

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. — (uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje **4 1/4 %**
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.
Posojila daje na vključbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave

po 5 1/2%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru 0 0 0 0 0
Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — (Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.)
Poslovno-hranilni račun 816 004.

ima najmoderneje urejene varnostno ocelice za shranje vrednost, papirjev, listin itd. kakor tudi hranilna pušice, s katerimi se najuspešneje navajštediti svojo deca.

Oglase, poslana, osmrtnice, male oglase zahvale in v obče kakoršnokoli vrste oglasov sprejme „Inzeratni oddelek“ v ul. Giorgio Galatti št. 20 (Narodni dom) polunadstropje, levo. — Urad je odprt od 9. do 12. dop. in od 3. do 7. zvečer.

Doktorica :: Klara Kukovec

ima **SVOJ AMBULATORIJ**

za ženske in otroške bolezni

v Trstu, Piazza della Borsa 7, II.

Ordinuje od 3—4 1/2 ure pop.

Stanuje pri Sv. Ivanu (Vrdela) št. 1049.

TELEFON 19-86.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar štv. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in zjamčeno. ::

Telef. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenko.

Nova : čevljarska : delavnica Ignac Žiberna

Piazza Sansovino 8 (na zgornjo stran predora Montuzza)

Izdeluje in popravlja vsakovrsna obuvanja za moške, ženske in otroke; sprejema naročila po meri.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

CANDIDO PIVA

izdelovatelj in trgovec lesnega oglja izključni

liferant vzajemne zadruge privatnih uradnikov, z lastno žago in kladnico žgalnega lesa v Dobrempolju na Kranjskem, ponuja prve vrste lesa in lesnega, fosilnega oglja itd. itd. v s vncem zaprtih vrečah, prosto na dom na vsako točko mesta po zelo nizkih cenah.

Podrobna prodaja v ul. del Toro 4.

Pisarna ulica del Toro št. 1, I. nadstropje.

TELEFON 20—56.

- - Odlikovana čevljarnica - - SCUBICH

ul. G. Carducci št. 15. (nasproti Portici di Chiozza.)

se časti, opozoriti svoj cenj, odjemalce in sl. občinstvo, da je povodom začetka šolskega leta dobila

veliko zalogo obuval za šolske otroke in dečke,

izdelane navlašč z največjo solidnostjo, ročno delo. Ista se zelo lahko dajo popraviti s prihrankom mnogih stroškov.

Cene ki se ne boje nikake konkurence.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKIE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica opremljena z najnov. stroji nudi parketne desice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino!

Strgarski oddelek nudi vse v strgarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka

interesentom brezplačen. 329

Odvetnik Dr. Fran Šolar

— V TRSTU —

ulica Farneto štev. 1, II. nadstr.

išče

KONCIPIJENTA

Predpogoj znanje italijanščine.

Dobro jutro! Kam pa kam?

„Grem kupit par čevljev.“ — „Ako hočete biti dobro postrežen, Vam svetujem, da gredo

v ulico Riborgo št. 31

(„Al buon Operaio“)

tam dobite vsakovrstno obuvanje od najfinjše do najnavadnejše vrste po nizki ceni.“ SVOJI K SVOJIM! — Priporoča se lastnik

M. IVANČIČ.

UNIFORME

za enoletne prostovoljce

izdeluje

elegantno in solidno

takoj po meri in ceno

Jakob Rupp

polkovni krojač

Trst, velika vojašnica.

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet)

Corso štev. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.